

האם אנחנו מוכנים למשיח? גליון מספר 18

שאל נא את הכהנים תורה

א. ממש מדהים, בדיוק כמו שהנביא תיאר 'כי יום גדול ליזרעאל', מטוסים מכל העולם נוחתים בא"י, הגויים מביאים את היהודים ארצה (ישעיה ס, ח-ט). השכינה מאירה אור עצום עד שאין צורך אפילו לאור השמש (שם יט) הגויים עושים הכל בשבילנו (שם י-יב), בהגיע הזמן להקריב את הקרבן פסח כל ארצות ערב הביאו לנו מליוני כבשים (שם ז). אני השגתי כבש ושמרתי עליו ארבעה ימים, בשנה זו חל ערב פסח להיות בשבת, ועננים באו ולקחו אותי לבית המקדש (ילקוט שמעוני תקג), 'חכיתי בחוץ בבית המקדש בעשר בבוקר יחד עם מליוני יהודים להשתתף בכת הראשונה, בעוד אנו ממתנינים התחלנו לשיר 'שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה' (שמו"ר פכ"ג יא), הייתי כ"כ 'בשמים' ולא הבחנתי שהכבש שלי ברח, בסוף מצאתי לי כבש אחר לקנות, אחרי שעת שתיים וחצי התחילו להקריב את הקרבן פסח, ובינתיים כבר מצאתי את הכבש הראשון שלי, אני מקריב אחד מהם, מה לעשות עם השני?

ב. מסיכה מבד שקודם שמיח הגיע השתמשו בה כבגד ואילו לאחר ביאתו אם לא ישתמשו בה כלל, האם היא עדיין מקבלת טומאה או שאני צריך ליחדה לשימוש אחר כדי שתקבל טומאה?

ג. עשיתי הזאה על מעיל ילדים שיש כפפות מחוברות לה ע"י סיכות, האם אני צריך להזות על הכפפות ג"כ? (ע' פרה פ"ב מ"ט)

ד. עשיתי הזאה על ידית של סיר, האם זה מועיל לסיר? (ע' פרה פ"ב מ"ח ותוספתא פ"ב ה"ח בגי' הגר"א)

ה. במז"ט נולד לי בת בשבוע שעבר, אני מאוד רוצה ללכת לראות את אהרן הכהן ולקבל ממנו ברכה, האם אני יכולה להפריש חלה ולהביא לאהרן הכהן בעודי טבולת יום בלי לטמא את החלה? (ע' טבול יום פ"ד מ"ב)

הלכתא למשיחא

ברוך ה', עברנו על ההלכות של מלאכה, היסח הדעת, וטהרה לחטאת, עכשיו בא נדבר על כמה הלכות שלא דיברנו בהם. בעת משיכת המים, המים צריכים להגיע לדלי שלא ע"י דבר המקבל טומאה, כלומר אין להשתמש בידים או כל דבר המקבל טומאה כדי להעביר את המים לתוך הדלי.

כשאתה טובל את הדלי קודם משיכת המים, אם אתה מטביל במקוה שמימי אינם כשרים למי חטאת, אתה צריך לייבש את הדלי קודם שתמשוך לתוכו את המי חטאת, שלא יתערב מים פסולים במי חטאת. גם באפר אסור שיתערב שום דבר אחר בתוכו, ואם נתערב נפסל.

כשאתה שופך אפר למים, זה צריך להיות ע"י הכח שלך ולא שיפול מאיליו למים, ועל כן צריכים ליזהר מכיון שאתה לא רוצה להשתמש בהרבה אפר כי זה בזבז, אבל אתה לא רוצה רק לגרום למעט ליפול כי זה צריך ליפול ע"י הכח שלך.

לכמה דיעות אין להשתמש בכפפות לשים האפר במים (חז"א יב, ט).

אחר שמקדשים האפר לוקחים איזוב ומטבילים במים ומזים ע"י האיזוב. לכתחלה לוקחים שלשה קלחים (שרשים), באורך טפח, שיש בכל אחד גבעולים שכבר נפתחו הפרח, ואוגדים ביחד.

הטבלת האיזוב במים ג"כ צריכה להיות ע"י הכח שלך, אם זה רק נפל מידך לתוך המים זה לא מספיק כי זה לא נחשב שנטבל בכח שלך, וכן אין להשתמש בכפפות (חז"א טו, יא). אם האיזוב קצר מאוד אתה יכול לקשור חוטין לסייע בהטבלה כל זמן שאינך לבוש בכפפות. ההזאה צריכה להיות בישירות מהאיזוב, אם קשור חוט לאיזוב יש ליזהר שההזאה אינה באה מהחוט, אם אתה מסופק, ההזאה פסולה. ההזאה כשירה גם ע"י טיפה אחת שנוגעת בבשר חוץ מהלשון והשיניים, וכמו כן לענין כלים, אפילו טיפה אחת שנוגעת בכל חלק מהכלי מספיק.

בכלי שעשוי מחלקים נפרדים שמחברים בקביעות לכתחילה יש להזות על החלק העיקרי.

אם החלקים אינם מחוברים דרך קבע, כל חלק צריך הזאה נפרדת.

אפשר להזות על כמה אנשים או כמה כלים ואין צורך להטביל את האיזוב בכל פעם.

אבל אם הטבלת את האיזוב בדעת להזות על דבר שאינו מקבל טומאה, לדעת הרמב"ם אתה צריך להטביל שוב כדי להזות על דבר המקבל טומאה, אבל לדעת רש"י רק אם אכן עשית הזאה על דבר שאינו מקבל טומאה אתה צריך לחזור ולהטביל, לכן חשוב מאוד לדעת איזה כלי מקבל טומאה ואיזה אינו מקבל טומאה, ואם אתה עושה הזאה מספק (אם מקבל טומאה) אתה צריך להטביל שוב.

בשעת קידוש המים אין ללבוש נעלים (פ"ח מ"ב).

ההזאה על הכלי צריכה להיות בישירות מהאיזוב, ולא בכח שני כגון שניתזו המים על כלי אחד ומשם השפריצו על עוד כלי, אם אתה מסופק זה פסול מספק.

אם כל משקה אחר נופל למים המים נפסלים, ע"כ יש ליזהר שיהיו מכוסים, אם השארת המים לא מכוסים ומצאת אותם מכוסים, יש לחשוש שמישהו פסול כיסה אותם כי רוב אנשים אינם טהורים לחטאת.

¹ זה יהיה בכל שבת וראש חודש, ובשבת ר"ח פעמיים, לכל אלו הרחוקים שא"א להגיע ברגל.

² י"א שמא יפול משקים מעלמא על הסנדל, ויטמא את הסנדל והסנדל יטמא את האדם, וי"א שמא יפול מהמי חטאת ונפסל בהיסח הדעת ומדרבנן מטמא כלים ויטמא האדם. י"א ה"ה נושא ומזה לא ינעול, וי"א דוקא מקדש (ע' תוס' יו"ט בשם הכ"מ, תפא"י וגר"א)

תשובות לשאלות גליון שעבר:

א. בהגיע ימות הפורים היינו בדרך לביהמ"ק לשמוע את המגילה, ורציתי לדעת מה אני יכול להביא אל ביהמ"ק בלי חששות של טומאה, האם רעשן, מסיכה, ותיק המגילה העשויה מעור מקבלים טומאה?

תשובה: רעשן של עץ או של פלסטיק אינו מקבל טומאה, אבל של מתכת מקבל טומאה (שבת נח, ב). מסיכה גם של מתכת אינו מקבל טומאה כי אינו כלי מעשה (שם סו, ב) מסיכה של בגד שאין משתמשים בה כלל רק בפורים לזכור חסדי ה' אינו מקבל טומאה (שדומה לעשוי לצורות פכ"ד מ"ג) מלבד אם יחדת אותה כסמרטוט (רמב"ם פכ"ב ה"ח). תיק מגילה העשויה מעור לדעת הרע"ב (כלים פט"ז מ"ז ד"ה אנגליון) אינו מקבל טומאה ולדעת הר"ש והגר"א מקבל טומאה.

ב. מהכרת הטוב להקב"ה אני רוצה להשתמש באותו חבל שתלינו את המן עליו לקשור את הקרבן פסח למיטה, אני רק רוצה לדעת אם החבל מקבל טומאה? (רמב"ם כלים א, יב)

תשובה: לא, רק בגד שהחוטין שלו נטוו מקבל טומאה (שבת סד).

ג. יש לי אזני המן (שהוכשרו לקבל טומאה בעודן חטין), הם נעשו עם מיץ תפוחים (בלי מים), אדם טמא נגע בפניה אחת של אחד מהם, האם אני יכול לשבור את החלק שנגע בה והשאר עדיין טהור? (טב"י פ"ג מ"ד ותו"ט טהרות ח, ח)

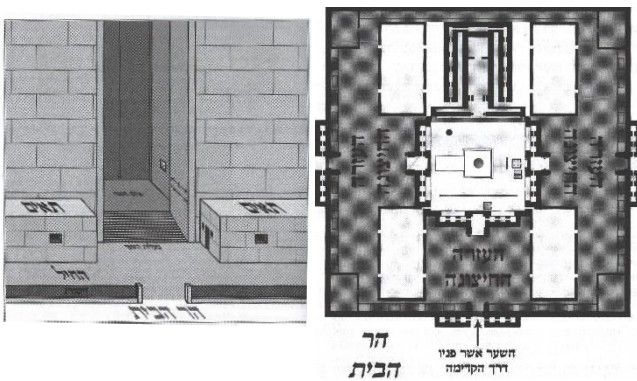
תשובה: מי פירות אינו עושה חיבור, ואשר ע"כ אם אתה שובר את החלק הנטמא זה מועיל, אמנם לדעת התו"ט זהו רק במגע של טב"י אבל בטמא גמור נטמא הכל, ואילו לדעת הר"ש אף בטמא גמור אין חיבור במי פירות (גם המשנה אחרונה והתו"ח והר"ש ש חלקו על התו"ט).

ד. הייתי בדרכי לביהמ"ק לשמוע את קריאת המגילה ממרדכי הצדיק ובטעות נגעה רגלי במי חטאת שנפסלו, האם נטמאתי? אני ממש רוצה לשמוע את קריאתו של מרדכי הצדיק, האם יש לי שום אפשרות ללכת? (פרה ט, ח וברע"ב)

תשובה: אם המים פסולים מן התורה (למשל, אם מראית המים נשתנה ע"י עשן או צבע שנתערב בו, או אפילו בפסול דרבנן אלא שהסיח דעתו מהמים אח"כ) אז אין המים מטמאים מן התורה אבל מדרבנן זה מטמא את אלו שאינם טהורים לחטאת. אם המים עדיין כשרים מן התורה (למשל אם מעט מים נתערבו במי החטאת שבטלים ברוב מן התורה אבל מדרבנן פסולים) ולא היה היסח הדעת (שעדיין שומרם כיון שמועילין עכ"פ להוריד מטומאה דאורייתא במקרה שאין לו מים כשרים, חזו"א יא, ג) אז מטמאין מן התורה.

גם באופן שרק מטמא מדרבנן, לא יועיל טבילה במקוה בלבד אלא צריך גם הערב שמש (כמו שנתבאר בגליון יא שלדעת הר"ש פ"א טהרות פ"א מ"ג והרמב"ם שאר אה"ט פ"ט ה"א טומאה דרבנן מעין זו צריכה הערב שמש³).

אמנם אתה יכול לעמוד באולם השער של העזרת נשים מכיון שאין בו קדושת העזרה (שערי עזרה לא נתקדשו פסחים פה:). ישנם שלשה שערים במזרח צפון ודרום, ויש שטח בתוך השער מאה שלשים אמה מרובעות שנקרא אולם העזרה, וגם במדרגות המוליכים אליהם יש שטח של ששים אמות מרובעות⁴ שנקרא סף השער.

התמונות מספר הנפלא תבנית הבית

ה. במז"ט נולדה לי בת ולא אוכל לאכול השנה מהקרבן פסח מכיון שאני טמא בטומאת יולדת. אני אהיה טבולת יום, האם אני יכולה לפחות לסייע בהכנה, כמו לשפוך מים על הבשר לנקות מהדם קודם הצלי?

תשובה: לפי הראשונים, לא רק שהיא יכולה לשפוך את המים, היא גם יכולה לגעת בהם כי טבול יום הוא שני, וחולין, גם אם מיועדים לקודש עדיין דין חולין בהם ואין נעשין שלישי. אבל לדעת הגר"א היא יכולה לשפוך רק אם הכלי יבש לגמרי אבל אם הוא רטוב אין יכולה לשפוך כי לדעת הגר"א כל מה שמיועד להיות קדשים יש לו דין קדשים, ולענין קדשים יש לטבול יום, דין ראשון, ולכן אם אתה נוגע בכלי רטוב הכלי נטמא ויטמא את המשקין שבתוכו, לכן צריך שהכלי יהיה יבש לגמרי.

³ ואפשר דהוי גזירה לגזירה ע' חזו"א מועד ס' קכ"ד פסח ים צב' דגזר יהושפט שלא יבאו ליכנס בטעות לעזרה, וגם טומאת מי חטאת הוא גזירה שלא יבאו לטעות במי חטאת כשרים, ע' בהגר"א א"ח ש"ט אות יא' החילוק בין גזירה לגזירה ובין גזירה על שבות, וצ"ע.

⁴ עכשיו קיימת (במקצת) מה שקרינו בהפטרה של שבוע שעברה (יחזקאל מג, א') אתה בן אדם הגד את בית ישראל את הבית וגו' הודע אותם וכתב לעיניהם וישמרו את כל צורותו וגו' ופירש"י ילמדו ענייני המדות מפיו שידעו לעשותם לעת קץ.